

N:o 173.

Af herr **J. Widén**, *i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående uppfostran åt vanartade och i sedligt afseende försummade barn.*

I det komitéförslag, som ligger till grund för Kongl. Maj:ts proposition n:o 30, angående uppfostran åt vanartade och i sedligt afseende försummade barn, var förslaget, *dels* att barnavårdsnämnd skulle ega målsmansrätt öfver den, som på grund af dess beslut blifvit skild från sitt hem, intill dess han uppnått myndig ålder, hvilken rätt, om barnet blefve intaget i skyddshem, skulle öfvergå på dess styrelse, *och dels* att denna målsmansrätt kunde till föräldrar eller förutvarande målsman återställas eller till pålitlig annan person öfverlätas, der sådant på grund af särskilda omständigheter pröfvades lämpligt.

I den kongl. propositionen har emellertid på anförda skäl stadgandet om målsmansrättens öfvergång till barnavårdsnämnd eller styrelse för skyddshem uteslutits. I dess ställe har endast intagits en föreskrift derom, att skyddshems styrelse och föreståndare eger rätt att ålägga skyddsling disciplinär bestraffning.

Häraf har likväl blifvit en följd, att uppfostringsmyndigheternas befogenhet att öfva tillsyn öfver barn, som genom deras försorg bereds uppfostran, upphör i och med detsamma som denna anses avslutad och

barnet lemnat det hem, hvarest det vårdats. Men häri ligger en stor fara. Erfarenheten från andra länder har bestyrkt, hvad för öfrigt ligger i förhållandenas natur, att den unga person, som lemnat ett barnhem eller ett skyddshem, just under den närmast derpå följande tiden är synnerligen utsatt för lockelsen att återvända till det förra hemmet eller den förutvarande omgifningen med dess merendels dåliga inflytelser. Och härigenom äfventyras i väsentlig mån ett framgångsrikt resultat af de ansträngningar, som gjorts för att återvinna denna person till en nyttig medlem i samhället.

Den lämpligaste utvägen att, med bibehållande i öfrigt af den föreslagna lagen, så vidt möjligt aflägsna nämnda fara synes vara att, utan upphäfvande af föräldrarnes målsmansrätt, tillägga barnavårdsnämnd eller skyddshems styrelse liknande rätt med den, som enligt nu gällande legostadga och näringsfrihetsförfattning tillkommer föräldrar att åt omyndig utse tjänst eller anställning. I enlighet med hvad som skett i det förslag till ny lag om tjensteaftal, som af dertill förordnade komiterade utarbetats, torde emellertid denna rätt kunna begränsas att omfatta endast tiden till dess personen i fråga fyllt 18 år, dock att han i intet fall bör få, utan tillstånd, lemna sådan tjänst eller anställning förr än ett år förflutit från det han afgått från det hem, der han vårdats.

I sammanhang härmed synes emellertid vara lämpligt att — likvisst med den förändring, som af eljest vidtagna ändringar betingas — återupptaga i lagen den i komiterades ofvan omförmälda förslag jemväl intagna erinringen om rätt för föräldrar eller förutvarande målsman att kunna återfå ett barn, som skilts från hemmet för att genom barnavårdsnämndens försorg uppfostras, då förhållandena i det gamla hemmet sedermera befinnas vara sådana, att barnet der kan erhålla lämplig vård och uppfostran.

På grund häraf får jag vördsamt hemställa:

dels att till 10 § i lagen angående uppfostran åt vanartade och i sedligt afseende försummade barn fogas ett ytterligare moment af följande lydelse:

»Befinnas, efter det barn blifvit på grund af barnavårdsnämnds beslut skildt från sitt hem, förhållandena i hemmet vara sådana, att barnet der kan erhålla lämplig vård och uppfostran, må barnet till föräldrar eller målsman återlemnas»;

och dels att efter 19 § i sagda lag inskjutes en ny paragraf af följande lydelse:

»Öfver den, som genom barnavårdsnämnds försorg i enskildt hem eller barnhem erhållit vård och uppfostran, bör nämnden, äfven efter det han lemnat detta hem, fortfarande hafva tillsyn, intill dess han uppnått myndig ålder. För sådan person, som ännu icke fyllt 18 år, eger nämnden utse tjänst eller anställning, hvilken han icke före denna ålder må, utan nämndens tillstånd, lemna.

Hvad här är stadgadt gälle ock för skyddshems styrelse med afseende på skyddsling, som från skyddshemmet utskrifvits, dock att han i intet fall må, utan styrelsens tillstånd, lemna tjänst eller anställning, som styrelsen åt honom utsett, förr än ett år efter utskrifningen förflutit».

Anhålles om remiss till särskilda utskottet n:o 2, som, derest omredigering af de föreslagna stadgandena finnes nödig, torde verkställa sådan.

Stockholm den 12 mars 1902.

Johan Widén.
